

Magánnyugdíjpénztár vagy állami nyugdíj?

Aktuális és sokakat érintő kérdés, hogy a magánnyugdíjpénztári tagságot válasszuk vagy visszalépünk az állami nyugdíjrendszerbe. Cikkünkkel megpróbálunk minél több információt adni, hogy úgy tudjon dönteni, ami Önnek a legkedvezőbb.

A részletessége miatt kicsit hosszúra sikerült a tájékoztatás, így mindazoknak, akiknek nincs türelmük végigolvasni, néhány rövid sorban összefoglaljuk a változásokat.

Az állam már nem vállal garanciát a magánnyugdíjpénztári befizetésekre. Előfordulhat, hogy a magánnyugdíjpénztár tönkremegy - vagy nem megy tönkre, de rosszul gazdálkodik - így az Ön későbbi nyugdíja veszélybe kerülhet. Amennyiben ezt a kockázatot elfogadhatónak tartja, előreláthatólag nem éri meg a nyugdíjkorhatárt és élete végéig dolgozni fog, mindemellett magas jövedelemmel – jelenleg 7.665.000 Ft/év – rendelkezik, úgy megérheti nyugdíjpénztár tagnak maradnia.

ÜGYINTÉZÉS MENETE

Magánnyugdíjpénztár tag szeretne maradni

Amennyiben úgy dönt, hogy magánnyugdíjpénztári tag marad, mindenképpen személyesen kell megjelennie valamelyik nyugdíjbiztosítási igazgatóságon 2011.01.31-ig. Nem kötelező a lakhely szerinti illetékes nyugdíjfolyósítóba menni, bármelyik kirendeltségen megteheti a nyilatkozatot, de csak abban az esetben lesz érvényes, ha írásban is rögzítésre kerül a kérelme¹. A kitöltött formanyomtatványból – melyen már látszik a nyugdíjbiztosító szerv átvételi igazolása - mindenképpen kérjen egy másolatot. Ez az irat nem csak a későbbiekben szolgálhat bizonyítékkul, hanem öt napon belül munkáltatójának is le kell adnia egy példányt, azért, hogy bérszámfejtése és bevallása helyesen készüljenek el.

Az ügyintézéshez vigye magával a következő dokumentumokat:

- ✓ személyi igazolvány
- ✓ lakcímkártya
- ✓ TAJ kártya
- ✓ nem kötelező, de célszerű a magánnyugdíjpénztári tagsági okirat. Mindenképpen elengedhetetlen, hogy Ön pontosan tudja, hogy melyik magánnyugdíjpénztár tagja, ebben nyújthat segítséget az említett dokumentum.

Előfordulhat, hogy Ön nyilatkozattételében akadályoztatott - pl.: egészségügyi okból kifolyólag - és nem tud személyesen megjelenni. Ebben az esetben kérelmet kell írásban előterjesztenie a nyugdíjfolyósító igazgatóságnál 2011.01.21-ig, így majd Önt keresik fel a nyugdíjbiztosítási igazgatóság munkatársai, hogy nyilatkozatát megtehesse.

Tartósan külföldön dolgozó vagy tanuló személy a külképviselőken is leadhatja kérelmét.

¹ Itt tekintheti meg a nyilatkozat célját szolgáló formanyomtatványt:
<http://www.onyf.hu/?module=news&action=show&nid=8182&root=ONYF&rand=ebe10477b681e242e5aab476102cea87>

Az is előfordulhat, hogy a tartósan külföldön dolgozó vagy tanuló illetve akadályoztatott személy 2011.01.31-ig - rajta kívülálló okok miatt - nem tud nyilatkozni arról, hogy továbbra is nyugdíjpénztár tag szeretne lenni. Ebben az esetben az akadályoztatása megszűnését követő 8 napon belül, de maximum 2011.02.28-ig még bepótolhatja a nyilatkozattételt.

Figyelem! Az igazolást (pl.: kórházi tartózkodásról szóló bizonylat) az akadályoztatásról mindenképpen be kell mutatni, le kell adni.

Visszalép az állami nyugdíjrendszerbe

Amennyiben azt választja, hogy visszalép az állami nyugdíjrendszerbe, úgy a visszalépés tényéről nem kell külön nyilatkoznia. Ha nem tesz semmit, automatikusan 2011. március 01-től megszűnik a magánnyugdíjpénztári tagsága.

MI TÖRTÉNIK AZ EDDIG FELHALMOZOTT MAGÁNNYUGDÍJPÉNZTÁRI BEFIZETÉSEKKEL?

Magánnyugdíjpénztár tag marad

Ebben az esetben semmi sem változik a magánnyugdíjpénztári számláján eddig felhalmozott befizetések, a hozamok, esetleg veszteségek továbbra is a magánnyugdíjpénztári egyéni számláján maradnak.

Visszalép az állami nyugdíjrendszerbe

Visszalépés esetén dönteni kell, hogy a keletkezett hozamot hova szeretné utaltatni.

1. A magánnyugdíjpénztárba befizetett tagdíj + infláció mindenképpen átutalásra kerül az Ön **állami egyéni számlájára**.
2. Amennyiben a magánnyugdíjpénztár rosszul gazdálkodott és nincs ennyi pénz (befizetett nyugdíjjárulék + infláció) az Ön magánnyugdíjpénztári számláján, akkor az állam automatikusan kiegészíti, így a rossz befektetés miatt Önt nem éri kár.
3. Amennyiben a magánnyugdíjpénztár jól gazdálkodott és a befizetett tagdíj + infláció átutalását követően is marad még hozam, akkor választhat:
 - a. A hozamot a saját bankszámlájára kéri. Ezt teljesen „ingyen” megkapja, azaz nem kell járulékot, adót és semmit sem fizetni utána.
 - b. Azt kéri, hogy tegyék ezt az összeget is az Ön állami egyéni számlájára.
 - c. Átutaltatja az **önkéntes magánnyugdíjpénztárához – amennyiben rendelkezik ilyennel**.

Amennyiben a hozamot a saját bankszámlájára kéri, úgy 2011.02.28-ig írásban erről nyilatkoznia kell a magánnyugdíjpénztárának. Amennyiben nem nyilatkozott, úgy 2011.03.01-2011.03.31 között a magánnyugdíjpénztár megkeresi Önt, hogy nyilatkozzon, ha ezt is elmulasztja, akkor kipostázzák a hozamot az Ön címére, hogyha még ezt sem veszi át, akkor automatikusan átutalják az Ön állami egyéni nyugdíjszámlájára.

Az állami nyugdíjrendszer felépítése sem lesz ugyan olyan, mint eddig. A magánnyugdíjpénztárak az Ön egyéni számláján felhalmozott összeget nem az állami „nagy közös kalapba” utalják, hanem az állami nyugdíjrendszer keretében is kialakításra kerül az egyéni számla. Tehát a magánnyugdíjpénztári egyéni számlájáról az állami egyéni számlájára kerülnek át a befizetések. A rendszer *szépséghibája*, hogy az állami egyéni számlák szabályozását még nem ismerjük, ugyanis csak 2011 májusában fogják megalkotni. A leírtak miatt biztos vagyok benne, hogy szinte senki sem fogja a hozamát ide utaltatni.

Kérheti, hogy a hozam kerüljön át az önkéntes magánnyugdíjpénztárába. Ebben az esetben ez olyan befizetésnek minősül, mint bármikor máskor, ha önkéntesen fizet be, azaz - minden feltétel fennállása esetén pl.: rendelkezik adóigazolással – a 2011. évi személyi jövedelemadó bevallásában az átutalt összeg után – természetesen a jogszabályokat figyelembe véve - 20% adókedvezmény illeti meg.

Néhány kiegészítő információ a fejezethez:

Ahhoz, hogy a három lehetőség közül választani tudjon a következőkkel kell tisztában lennie. Amikor Magyarországon bevezetésre került a magánnyugdíjpénztár rendszere, az volt az eredeti cél, hogy a későbbi nyugdíjak három tételből tevődjenek össze:

1. magánnyugdíjpénztári befizetések
2. állami nyugdíj
3. öngondoskodás keretében az emberek megtakarításai pl.: önkéntes magánnyugdíjpénztárakhoz befizetett összeg

A fenti gondolatmenetből adódóan:

1. Az emberek béréből² **levont nyugdíjjárulék** jelentős részét a magánnyugdíjpénztárhoz utalták. Pl.: 2010-ben 9,5% nyugdíjjárulékot vontak a bérből, ebből 8% ment a magánnyugdíjpénztárnak, aki ebből az összegből levonta a működési költségét és az így megmaradt pénzt elhelyezte az Ön egyéni számláján, amit aztán különböző módon befektetett. (ebből tevődött volna össze az emberek nyugdíjának a nagyobb része)
2. A bér után nem csak a munkavállalónak kell nyugdíjjárulékot fizetnie, hanem a munkáltatónak is, aki a bért adta, ez pl.: 2010-ben 24% volt. A levont nyugdíjjárulék megmaradt 1,5%-át és a munkáltató által fizetendő 24% az államhoz került. (ebből kaptunk volna állami nyugdíjat)
3. Továbbá az embereknek lehetőségük van, hogy a fenti kötelező százalékokon felül további megtakarításokat is képezzenek, ezek az önkéntes magánnyugdíjpénztári befizetések. (a fenti két nyugdíj kiegészítésére szolgált volna)

Fontos! A változás az önkéntes magánnyugdíjpénztári befizetéseket nem érinti, így arról most nem kell döntenie.

² Az egyszerűség kedvéért használjuk a bér fogalmát, azonban itt most minden olyan jövedelemre gondolunk, amiből nyugdíjjárulék került levonásra és nyugdíjbiztosítási járulékot is fizettek utána.

KINEK ÉRDEMES A MAGÁNNYUGDÍJPÉNZTÁRBAN MARADNI?

1. A magas bérrel rendelkezőnek. Magasnak számít 2011-ben pl.: 7.665.000 Ft /év
2. Hosszú ideje van hátra még a nyugdíjkorhatárig (min. 8 év) és emellett régóta magánnyugdíjpénztár tag (min. 10 év).
3. Várhatóan nem éri meg a nyugdíjkorhatárt. Döntésünkkel bele kell kalkulálni azt a tényt, hogy várhatóan folyamatosan nőni fog a nyugdíjkorhatár.
4. Nincs - pontosabban a halálakor nem lesz - házastársa vagy élettársa.
5. Nagy a kockázat tűrő képessége, ugyanis az állam már nem vállal garanciát a magánnyugdíjpénztári befizetésekre. Ez azt jelenti, hogyha a magánnyugdíjpénztár csődbe megy, nem kap majd nyugdíjat.

Aki a fent leírt kockázatot nem tudja vállalni vagy valamelyik kritériumnak nem felel meg, lépjen vissza az állami nyugdíjrendszerbe. Az én véleményem szerint az ország jelenlegi gazdasági helyzetében és a demográfiai mutatók alapján, a visszalépéskor is lehetnek kétségeink a várható nyugdíjunktól. Azonban mégis nagyobb a veszélye/esélye annak, hogy egy javarészt külföldi tulajdonosokból álló magánnyugdíjpénztár csődbe megy és ezzel nyugdíj nélkül hagyja Magyarországot leendő nyugdíjasait, minthogy a jövőben egyáltalán ne találjon megoldást a magyar állam a nyugdíjasokról történő gondoskodásra.

ÖRÖKÖLHETŐ A NYUGDÍJ?

Ebben a fejezetben kicsit csapongunk a kérdések között. Sok olyan dolog van ugyanis, amit jövőbeli nyugdíjasként nem ismerünk vagy csak pontatlanul, mert eddig nem volt fontos, hogy foglalkozunk vele.

Milyen feltételekkel volt eddig örökölhető a nyugdíj?

Nem magánnyugdíjpénztár tag halálakor:

1. Amennyiben valaki úgy halt meg, hogy nem volt még nyugdíjas, akkor az örökösei nem örökölték az állami nyugdíjrendszerbe befizetett nyugdíjjárulékát. Szándékosan használok a múlt időt, ugyanis nem tudjuk még mi lesz a jövőben, hiszen alapjaiban módosul az állami nyugdíjrendszer, kialakításra kerül az egyéni számla, aminek a lényegét nem ismerjük, mert csak 2011 májusában kerül sor a szabályozására. Azonban azt is figyelembe kell venni, hogy az örökösök nem maradtak minden esetben ellátás nélkül. Az állam az árva gyermek részére árvaellátást és magasabb összegű családi pótlékot biztosított.
2. Ha pedig úgy halt meg valaki, hogy már nyugdíjas volt (ide beletartozik az előnyugdíj, rokkant nyugdíj, stb.) akkor az özvegye bizonyos feltételek mellett özvegyi nyugdíjra is jogosult volt.

Magánnyugdíjpénztár tag halálakor:

1. Amennyiben a tag a felhalmozási időszakban halt meg (azaz még nem nyugdíjas) akkor az örökösnek három választási lehetősége volt, ami sok esetben adófizetési kötelezettséggel járt.
 - 1.1. Egyösszegben felvehette az örökölt nyugdíjjárulékot.

- 1.2. Átutaltathatta a nyugdíjfolyósító igazgatósághoz, ezzel saját nyugdíjalapját növelve.
- 1.3. Saját magánnyugdíjpénztári számlájára utaltathatta.
2. Ha úgy halt meg a magánnyugdíjpénztár tag, hogy már nyugdíjas volt, akkor az öröklésnek a lehetősége attól függött, hogy a tag a nyugdíjba vonuláskor hogyan rendelkezett.
 - 2.1. Egyösszegben vette fel a megtakarított nyugdíját, értelemszerűen itt nem volt mit örökölni. Ezt csak abban az esetben lehetett megtenni, ha 180 hónapnál /15 évnél rövidebb ideig volt magánnyugdíjpénztár tag.
 - 2.2. Életjáradékot kért: Ez azt jelenti, hogy élete végéig kap nyugdíjat, de halála esetén semmi sem örökölhető.
 - 2.3. Elején határozott időtartamos járadék: Ez sem örökölhető, de ha 10 éven belül meghal a tag, akkor a 10. év végéig kapja az életjáradékot az örököse.
 - 2.4. Végén határozott időtartamos járadék: Ez sem örökölhető, de ha meghal a tag, akkor még 10 évig kapja az életjáradékot az örököse.
 - 2.5. Két- vagy több életre szóló járadék: Több embert meg lehet nevezni, aki kapja az életjáradékot és addig folyósítják, amíg valaki él a megnevezettek közül.

A NYUGDÍJSZÁMÍTÁS MÓDSZEREI

Ebben a részben néhány kiegészítő információt szeretnénk megosztani Önnel.

Magánnyugdíjpénztár tag marad

Az előbbi fejezetből már megtudhatta, hogy milyen formákban juthat majd hozzá a nyugdíjához.

A havi járadék összegét - a nyugdíjba vonulása előtt - a magánnyugdíjpénztár egy matematikus segítségével állapítja meg. Ennek részleteibe nem tudunk belemenni, hiszen nem ismerjük. Azonban biztosak lehetünk abban, hogy a magánnyugdíjpénztár bizonyos adatok figyelembevételével megpróbálja megbecsülni az elhalálozás időpontját és a még hátralevő élettartamra felosztani a megtakarítást. A leírtak miatt elképzelhető, hogy többet vagy kevesebbet kap a tag a nyugdíjas éveiben a megtakarított nyugdíjjárulékánál.

Aki magánnyugdíjpénztár tag marad és 2011.11.30-ig nincs 20 év szolgálati ideje, az állami nyugdíjra nem lesz jogosult. Az, akinek legalább 15 év szolgálati ideje van 2011.11.30-ig, résznyugdíjat kaphat. A magánnyugdíjpénztár tagok 2011.11.30 után szolgálati időt egyáltalán nem szerezhetnek az állami nyugdíjhoz.

Szolgálati időbe a nappali tagozatos felsőoktatás 1998 előtti időszaka számít bele. A nyugdíjfolyósító igazgatóságoknál kérhetnek felvilágosítást a szolgálati idejükkel kapcsolatban (TB kiskönyvet vinni kell).

A munkavállaló 2011-ben a munkabéréből 10% nyugdíjjárulékot fizet, ez kerül 2012.01.01-től a magánnyugdíjpénztárához.

2010.10.01-2011.12.31 között hiába magánnyugdíjpénztár tag valaki, a levont 10% mindenképpen az államnál marad.

Nem csak a munkavállaló fizet nyugdíjjárulékot, hanem a munkáltató is, 2011-ben a bruttó munkabér után 24%-ot. Ebből az összegből - a magánnyugdíjpénztár tagok esetén – semmi sem gyarapítja a nyugdíjat.

Visszalép az állami nyugdíjrendszerbe

Cikkünkben már leírtuk, hogy az állami nyugdíjrendszer keretében is kialakításra kerül az egyéni számla. Azt is leírtuk, hogy a szabályozását nem ismerjük, mert csak 2011 májusában kerül sor a részletek megalkotására.

Eddig - az állami nyugdíjrendszerben - a nyugdíjat az átlagkereset alapján állapították meg. Aki most menne nyugdíjba, annak kb. 1988-tól néznék az átlagkeresetét. Negyven év szolgálati idő esetén az átlagbér 60% lenne a kapott nyugdíj.

VÁRHATÓAN MEGMARADNAK A MAGÁNNYUGDÍJPÉNZTÁRAK?

Bizonyára sok magánnyugdíjpénztár megszűnik majd, hiszen az az előírás, hogy 2000 fő a minimum taglétszám, amivel rendelkezni kell. Az is várható, hogy a magánnyugdíjpénztárak működési költsége jelentősen visszaesik.

Amennyiben úgy dönt, hogy magánnyugdíjpénztár tag marad, úgy válasszon a nagyobbak közül, mint pl.: az OTP, AEGON, Allianz.

Azonban készüljön fel arra, hogy az Ön magánnyugdíjpénztára (amiből ki akar lépni) nem biztos, hogy át fogja tudni utalni az Ön által újonnan választott magánnyugdíjpénztárnak az Ön által addig befizetett tagdíjat + inflációt. Ugyanis az állam csak akkor egészíti ki erre az összegre átlépéskor a megtakarítását, ha Ön az állami nyugdíjrendszerbe lép vissza. Tehát érheti Önt kár a magánnyugdíjpénztárból, magánnyugdíjpénztárba történő átlépés esetén.

Amennyiben a cikkel kapcsolatban kérdésük merülne fel, készséggel állunk rendelkezésükre az optitax@optitax.hu e-mail címen.

Tisztelettel:

Jászberényi Ivett
ügyvezető
OPTITAX Számviteli Kft.
www.optitax.hu

Budapest, 2011. január 17.